

Uitnodiging voor spreekuur Sassluis Enkhuizen, 15 april 2019

Heeft u naar aanleiding van deze nieuwsbrief nog vragen, dan kunt u deze stellen tijdens een spreekuur in de Drommedaris op maandag 15 april. Van te voren aanmelden is niet nodig. Tussen **16.00 en 19.30 uur** zijn leden van het projectteam aanwezig. U kunt uw vragen ook op een ander moment stellen aan omgevingsmanager Frank Druijff. Hij is telefonisch bereikbaar op 06-52673370 en per email via frank.druijff@tauw.com

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Sassluis Enkhuizen

Verbeteropgave 7 KUNSTwerken Noord-Holland

U bent van harte
welkom op het
spreekuur 15 april a.s.
Zie de achterpagina
voor informatie.

Sluis op 18 maart jl. gesloten

Vanwege hoog water in het IJsselmeer zijn de sluisdeuren in de Sassluis Enkhuizen op 18 maart jl. gesloten. Voor het technisch team dat aan de verbetering werkt was dat een mooi moment om dit extra aandachtig te volgen. De sluiting verliep niet vlekkeloos. Doordat er een obstakel zat tussen de deur en de sluisdrempel, wilde één van beide deuren niet goed dicht. Een duiker moest er aan te pas komen om het afval te verwijderen, waarna de deur alsnog gesloten kon worden.

Afmelden voor de niewsbrief?

Deze nieuwsbrief is verzonden aan alle grondeigenaren en bewoners rond de Sassluis in Enkhuizen. Indien u niet langer geïnformeerd wenst te worden over de verbetering van de sluis kunt u dit kenbaar maken via een e-mail aan a.veldman@hknk.nl. Wij verwijzen u naar de privacyverklaring op de website van HHNK via https://www.hknk.nl/portaal/privacyverklaring_43733/

#7KUNSTwerken

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) werkt samen met de combinatie Tauw/Friso Civiel aan de verbetering van zeven waterkerende kunstwerken in Noord-Holland. Deze sluisen zijn in het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) afgetoetst op betrouwbaarheid van sluiting. Om ook in de toekomst de veiligheid van het achterland te garanderen, is het nu zaak om af te wegen op welke wijze de sluisen verbeterd moeten worden.

Het project bestaat uit de Spuisluis Oostoever in Den Helder, de Sassluis in Enkhuizen, de keersluis in Broekerhaven, de Grote Sluis in Hoorn en de Hornsluis, Noordersluis en Zuidersluis in Schardam.

Het is een uniek project, het eerste HWBP-project in Nederland waarin alleen maar kunstwerken zijn opgenomen. Ook de contractvorm is innovatief: de opdracht, van start tot na de uitvoering, is gegund aan één organisatie.

Samen met belanghebbenden en omgevingspartijen werkt de combinatie nu aan een gedragen voorkeursalternatief voor de verbetering van de sluisen.

Meer informatie is te vinden op www.hknk.nl/7kunstwerken

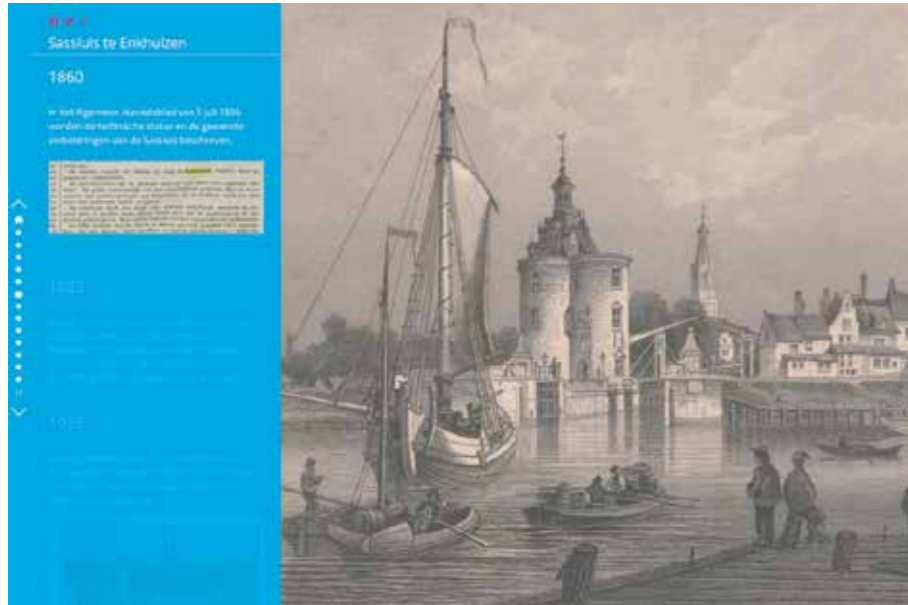
Met deze nieuwsbrief informeren wij u over de voortgang van de **Verbeteropgave voor 7 KUNSTwerken in Noord-Holland en specifiek over de Sassluis in Enkhuizen. Voor deze monumentale sluis werken HHNK, Tauw en Friso Civiel samen aan de versterking van de sluis. Met als doel om de sluis zo te verbeteren dat ook in de toekomst de veiligheid van het achterland gegarandeerd kan worden.**

Verbeter een sluis...

In het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) worden dijken en waterkerende sluisen en stuwen in Nederland versterkt. Om te komen tot de meest passende oplossing worden drie fases doorlopen. Dit zijn de verkenningfase, planuitwerkingsfase en de realisatiefase. Voor de Sassluis Enkhuizen zitten we nog in de eerste fase: de **Verkenningfase**. In de verkenning werken we vanuit de breedte van alle mogelijke oplossingen toe naar de meest passende oplossing per sluis, het voorkeursalternatief. Het voorkeursalternatief wordt dan in de Planuitwerking (start 3e of 4e kwartaal 2019) verder uitgewerkt naar een gedetailleerd ontwerp. In de planuitwerking worden ook de vergunningenprocedures doorlopen (zoals die van het Projectplan Waterwet). De laatste fase is de uitvoering van de versterking: de realisatie. Voor de Sassluis staat uitvoering gepland voor 2021.

De afgelopen maanden hebben we heel veel informatie verzameld, onderzoek gedaan en mensen gesproken. Ook de gebruikers van de sluis en direct betrokkenen hebben we persoonlijk óf in de inloopbijeenkomst op 28 januari 2019 gevraagd naar de mogelijke oplossingen of meekoppelkansen die zij zien. Voor de Sassluis heeft dit geleid tot een reeks van negen oplossingsrichtingen, die we nu hebben teruggebracht naar drie oplossingen, de **'kansrijke alternatieven'**.

Als HHNK-Tauw/Friso Civiel vinden we het belangrijk u te informeren over deze tussenstap. Zeker gezien de belangstelling voor de inloopbijeenkomst op 28 januari jl. en de input die u daar hebt geleverd. Hoe we zijn gekomen tot 3 kansrijke alternatieven leest u verderop in deze nieuwsbrief.

De Sassluis Enkhuizen, een echt Kunstwerk!

Al in 1817 werd het eerste ontwerp voor de sluis in Enkhuizen gemaakt. Toen nog als zeesluis ter bescherming van Enkhuizen, een belangrijke havenstad aan de Zuiderzee. Na een heftige storm in 1825, waarin de stad net een ramp bespaard blijft, wordt haast gemaakt met de bouw van de sluis. Nu, bijna 200 jaar later, moet de sluis opnieuw verbeterd worden. Dit doet HHNK met grote aandacht voor de geschiedenis van de sluis en het monumentale karakter. Bent u nieuwsgierig naar het hele verhaal van dit KUNSTwerk, of heeft u zich altijd afgevraagd waar dat vierkante huisje naast de sluis nou voor dient? Bekijk dan de digitale storymap op www.hknk.nl/7kunstwerken/

Van 9 oplossingen naar 3 kansrijke alternatieven

Vijf maanden inventariseren en onderzoeken leverde de onderstaande oogst van oplossingen op voor het verbeteren van de sluis in Enkhuizen:

A.1 Extra keermiddel - Aanbrengen extra set deuren in het binnenhoofd

A.2 Extra keermiddel - Aanbrengen van een klep op de bodem

A.3 Extra keermiddel - Aanbrengen van een schuif in de bodem

A.4 Extra keermiddel - Aanbrengen van een balgstuw

A.5 Extra keermiddel - Aanbrengen van een roldeur in het buitenhoofd

B Ontwikkelen aangepast materieel voor inhijzen schotbalken

C Eerder sluiten van de bestaande schotbalkkering

D Dagelijks sluiten van de deuren in het buitenhoofd

E Wintersluiting van het kunstwerk

Al deze oplossingen zijn beoordeeld met behulp van een afwegingskader. Hierin is getoetst of

1) de oplossing voldoet aan het oplossen van de veiligheidsopgave,

2) in aanmerking komt voor financiering door het Hoogwaterbeschermingsprogramma en

3) technisch uitvoerbaar is.

Als het antwoord op alle drie de vragen 'ja' was, zijn ook de effecten op de omgeving (onder andere natuur, cultuurhistorie, bereikbaarheid) en uitvoeringskosten van de verschillende oplossingen onderzocht. Zo konden we ten slotte een goede selectie maken van de meest kansrijke oplossingen.

Met welke oplossingen gaan we verder?

Conclusie van de eerste selectie is dat er drie oplossingen kansrijk zijn om verder uit te werken. **Oplossing A.1, B en C** kwamen het beste uit de beoordeling. Op de volgende pagina worden de kansrijke alternatieven nader beschreven.

Voor de oplossingen A.2 t/m A.5 geldt dat deze oplossingen (veel) duurder zijn dan oplossing A.1. Daarnaast leveren ze geen extra veiligheidswinst en hebben ze in de meeste gevallen een groter (negatief) effect op het monumentale karakter van de sluis. Dit geldt overigens ook voor oplossing A.5, die tijdens de inloopbijeenkomst werd ingebracht door één van de omwonenden. De veiligheid kan met deze verrassende oplossing goed geborgd worden, maar qua kosten en impact op het monument legde deze oplossing het af tegen het terugbrengen van sluisdeuren.

Voor oplossing D en E geldt dat deze oplossing een groot (negatief) effect hebben op de doorvaarbaarheid én de vispasseerbaarheid van de sluis. Daarnaast zal de bestaande deur in dat geval gemechaniseerd moeten worden. Dit heeft effect op de monumentale waarde van de nu handbediende sluis.

In juni a.s. moet duidelijk zijn welke van deze drie kansrijke alternatieven de voorkeur krijgt. De drie alternatieven worden dan opnieuw beoordeeld. Hierbij wordt ook het effect van de oplossing op de directe omgeving meegewogen. Het voorstel voor een voorkeursalternatief (VKA) wordt voor de zomervakantie ter goedkeuring voorgelegd aan het Dagelijks Bestuur van HHNK. Kort na de zomervakantie lichten wij, in aanloop naar de verdere uitwerking van het VKA, het alternatief toe aan omwonenden en gebruikers van de sluis.

Klapperende deuren

Onderdeel van de opgave is het tegengaan van het 'klapperen' van de huidige sluisdeuren. Doordat de deuren bij 'gelijk binnen en binnen- en buitenwaterpeil' worden gesloten worden deze niet goed dichtgedrukt en klapperen de deuren tegen elkaar bij fluctuaties in de buiten- of binnenwaterstand. Hierdoor loopt er water vanuit het IJsselmeer naar de haven. Dit is uiteraard niet de bedoeling. Zeker gezien de wateroverlast die dit kan veroorzaken in kelders van woningen aan de haven. Welke oplossing (A.1, B of C) uiteindelijk ook gekozen wordt, in elke oplossing is het beter laten sluiten van de deuren onderdeel van de opgave.

De drie kansrijke alternatieven

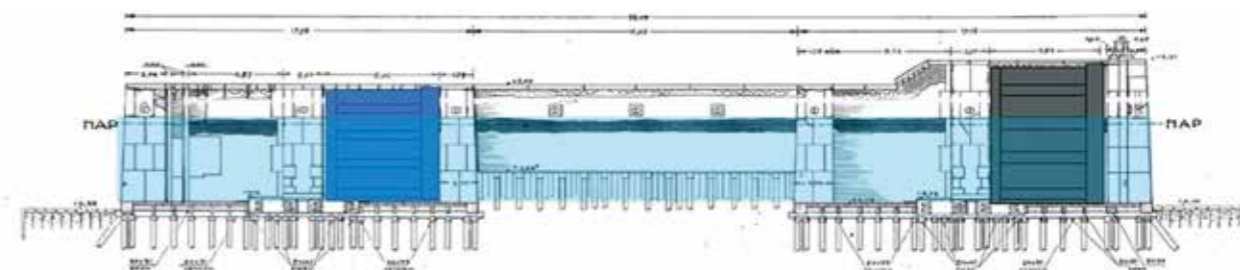
Oplossing A.1

Aanbrengen van extra set deuren

Oplossing A.1 Aanbrengen van extra set deuren

In het binnenhoofd wordt, op de plek waar vroeger ook de deuren zaten, een extra set deuren teruggebracht. Uitgangspunt is dat dit een handbediende en -aangedreven deur is, vergelijkbaar met de huidige deur in het

buitenhoofd. De buitenste, bestaande deuren worden gesloten bij een gemeten waterstand van 20 cm boven NAP. De tweede set deuren wordt dan gesloten bij een verwachte waterstand van een halve meter boven NAP en natuurlijk ook als de bestaande deuren onverhoopt niet sluiten.

Lengtedoorsnede van de sluis, met in blauw de nieuwe deur in het binnenhoofd. In grijs de bestaande sluisdeur in het buitenhoofd

FOTO: BEN LASSING/BENSFOTOGALLERYWEEBLY.COM

Een extra kering met schotbalken bij hoog water

Oplossing B

Ontwikkelen van speciaal materieel zodat de schotbalken ook bij harde wind geplaatst kunnen worden

Schotbalken zijn houten balken die je in de sluis opstapelt om zo een extra kering te hebben tegen hoog water. Hiervoor zitten aan beide kanten van de sluismuur sponningen waar de balken precies inpassen. Deze schotbalken worden nu al gebruikt, alleen kunnen ze bij langdurige harde wind niet op hun plek gehesen worden. Dit vanwege de windgevoeligheid van het inhijzen van de balken met een telekraan. Door hijsmaterieel te ontwikkelen dat bijvoorbeeld veel lager bij de grond blijft, neemt die windgevoeligheid af en kan je ook bij een lange periode met harde wind de betrouwbaarheid van sluiting waarborgen.

Zelf de waterstanden in de gaten houden? Dat kan op <https://waterinfo.rws.nl>

Oplossing C

Eerder sluiten op basis van een waterstandsvoorspelling

Op dit moment wordt de Sasseluis gesloten bij een gemeten waterstand van 20 cm boven NAP. In dat geval is het peil van het IJsselmeer al aan het stijgen en is er vaak al veel wind. Door te sluiten bij een verwachte waterstand (van 20 cm boven NAP) én rekening te houden met de voorspelde windkracht, wordt het veiliger. Het risico dat, vanwege langdurige harde wind, de schotbalken niet ingehesen kunnen worden is dan immers kleiner. Bij deze oplossingsrichting wordt de sluis een paar keer per jaar vaker gesloten dan in de huidige situatie.